

Kdo si je polnil žepe s špekulacijami v Gorenju

Zloraba notranjih informacij Ovadeni dve osebi –

O Panasonicovem skrbnem pregledu je bilo pred javno objavo seznanjenih malo ljudi

LJUBLJANA – Agencija za trg vrednostnih papirjev (ATVP) je po široki preiskavi v zadevi Gorenje, ki je vključevala pridobivanje in analizo podatkov iz 13 držav, in po pridobitvi podatkov o fiduciarnih računih v tujini zaradi suma storitve dveh kaznivih dejanj in suma storitve poskusa kaznivega dejanja zlorabe notranjih informacij na pristojno okrožno državno tožilstvo vložila kazenski ovadbi proti fizičnima osebam.

SUZANA KOS

ATVP je ovadila dva posameznika iz Slovenije. Kazenski zakonik za kaznivo dejanje zlorabe notranje informacije predvideva do tri leta zaporne kazni. »Glede na trgovanje na borzi obstaja utemeljen sum, da je bilo nekaj narobe ter da je nekdo na podlagi določenih informacij tudi zaslužil. To je očitno,« ocenjuje Igor Štemberger, predsednik uprave Ilirike. Kolikšen je bil zaslužek, na ATVP še ne morejo povedati, saj preiskava v zadevi Gorenje še poteka. Znano je, da se je vrednost delnic velenjske družbe podvojila med špekulacijami o prevzemu oziroma Panasonicovem povečanju deleža v Gorenju.

Delnica je najprej poskočila, nato strmoglavila

Julija je japonski Panasonic začel skrbni pregled Gorenja, na podlagi katerega se je nato odločil o morebitnem povečanju svojega deleža oziroma prevzemu družbe. To informacijo so si v Gorenju prizadevali prikriti in se je razkrila šele, ko so začeli mediji preverjati,

ali skrbni pregled res že poteka in ali je mogoče pričakovati objavo prevzemne ponudbe. V Gorenju so se takrat odločili notranjo informacijo o Panasonicovem brskanju po njihovem poslovnem drobovju javno objaviti. Vrednost delnice je poskočila, dan po tem, ko je postalo jasno, da posla z japonskim tehnološkim velikanom ne bo, pa so delnice Gorenja strmoglavile in izgubile približno tretjino vrednosti. Za vse, ki so poznali notranje informacije, bi to torej lahko bilo precej donosno, koliko natančno, pa bo razkrila preiskava. Po nekaterih ocenah lahko zloraba notranjih informacij v treh tednih prinese tudi 35-odstotne donose.

Predsednik uprave Gorenja Franjo Bobinac je do zdaj izjavljal, da ne verjame, da bi kdo od obveščencev o skrbnem pregledu te informacije zlorabil. Za Panasonicov skrbni pregled so pred javno objavo najprej vedeli le uprava in nadzorniki, skupaj 15 ljudi, ter nekaj zunanjih strokovnjakov. »Zavedali smo se, da se lahko pride do razkritja informacije, zato smo že vnaprej pripravili izjavo, ki bi jo objavili takoj, ko bi zaznali, da se je informacija pojavila zunaj kroga oseb, ki so se zavezale k zaupnosti. Ko se je to zgodilo, smo informacijo takoj objavili,« je po razkritju informacije poudarjal Bobinac.

Vsi, ki so bili seznanjeni z notranjo informacijo o Panasonicovih namerah, so podpisali pismo o zaupnosti, Bobinac pa je do zdaj bil prepričan, da nihče iz ozkega kroga tistih, ki so jih obvestili o skrbnem pregledu pred javno objavo, te informacije ni izrazil. »Takšno informacijo je bilo ob toliko ljudeh, ki so bili z njo seznanjeni, zelo težko ustrezno negovati,« ocenjuje Štem-

berger. O vprašanju, ali je bila odločitev vodstva Gorenja, da informacije o skrbnem pregledu skriva, prava, pa ne želi špekulirati.

Gorenje ni preverjalo, kdo je s kom komuniciral

So v Gorenju morda izvajali nadzor komunikacij zaposlenih za nazaj? »V zvezi s skrbnim pregledom, ki ga je opravljala družba Panasonic, ni potrebe po izvajanju nadzora za nazaj, če pa bi katera od pristojnih institucij ugotovila, da obstaja sum uhajanja notranjih informacij, bomo seveda izvedli vse potrebne postopke,« napovedujejo v Gorenju. V preteklosti so v posameznih primerih sicer že opravljali preglede komunikacijskih sredstev, ki so zaposlenim dodeljena v uporabo, vendar stalnega nadzora komunikacijskih sredstev brez utemeljenega razloga ne izvajajo. Zaposleni so že po zakonu dolžni varovati poslovne skrivnosti, poudarjajo, v pogodbah o zaposlitvi imajo določbe o varovanju poslovne skrivnosti, pa tudi v internih aktih ima Gorenje urejeno varovanje poslovnih skrivnosti in postopke za zavarovanje notranjih informacij. Osebe, ki imajo dostop do notranjih informacij, podpišejo tudi posebno izjavo o varovanju notranjih informacij, pred podpisom pa so seznanjene tudi z vsebino izjave in omejitvami pri dostopu do notranjih informacij.

35

-odstotne donose v treh tednih lahko prinese zloraba notranjih informacij

NI PODLAGE ZA OVADBO PROTI BOBINCU

ATVP je pred časom vložila tudi kazensko ovadbo proti predsedniku uprave Gorenja Franju Bobincu, ker da je nepooblaščenim osebam razširjal notranje informacije. Znano je, da se je prvi mož Gorenja 20. julija kot član posvetovalne skupine predsednika vlade s področja gospodarstva udeležil srečanja pri premieru Cerarju. V pogovoru na štiri oči ga je tedaj seznanil s skrbnim pregledom Gorenja, za katerega se je odločil japonski Panasonic. Izvedeli smo, da je policija končala predkazenski postopek v zvezi s sumom storitve kaznivega dejanja zlorabe notranje informacije in je bilo na Okrožno državno tožilstvo v Ljubljani, ki je usmerjalo konkretni predkazenski postopek, podano poročilo. Policijski preiskovalci ocenjujejo, da podlage za kazensko ovadbo ni.

Predolga pot do končanih postopkov

Med javno bolj znanimi imeni suma zlorab notranjih informacij je primer **Kristjana Verbiča**, predsednika **Vseslovenskega združenja malih delničarjev**, ki je bil lani jeseni po devetih letih od domnevno kaznivega dejanja šele na prvi stopnji obsojen zaradi zlorabe notranjih informacij pri nakupu delnic. Primer sicer zastara letos.

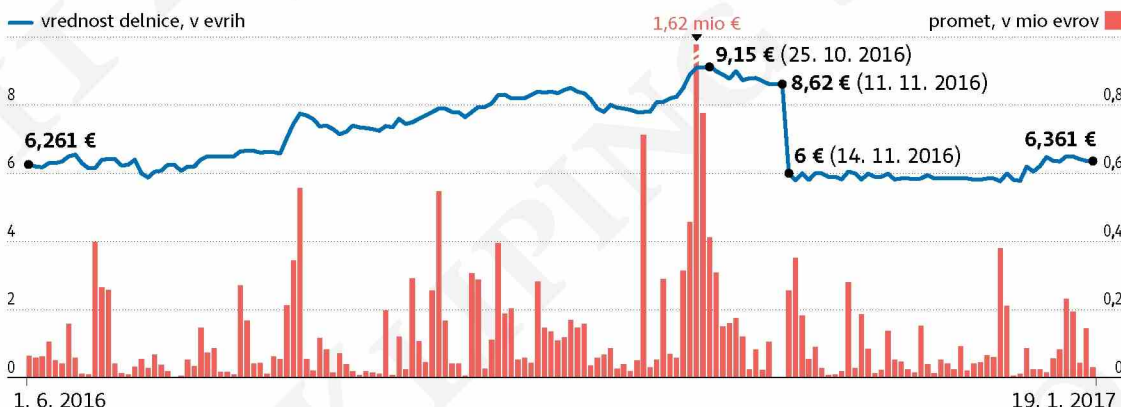
Stanetu Valantu, nekdanjemu bančniku in prvemu človeku NFD Holdinga, ki je na vrhuncu svoje moči upravljal skoraj milijardo evrov premoženja in sodeloval tudi z Igorjem Bavčarjem pri poskusu prevzema Istrabenza, grozi zaporna kazen zaradi domnevne zlorabe notranjih informacij pri prodaji družbe Etol leta 2012. Tožilstvo je proti njemu in proti Zdenku Podlesniku predlagalo uvedbo sodne preiskave, ki po naših informacijah še ni končana.

V raziskavi o zlorabi notranjih informacij pred velikimi prevzemi in združitvami v ZDA, ki so jo leta 2014 opravili profesorji s poslovne šole Stern School of Business na newyorški univerzi in z McGillove univerze, so analizirali več sto prevzemov med letoma 1996 in 2012. Ugotovili so nenavadne trgovne vzorce v 30 dneh pred objavo sklenitve posla. Možnost za zlorabo notranjih informacij se je povečevala z velikostjo družb, vpletenih v posel. Verjetnost, da bi se takšni vzorci pojavili spontano, so ocenili na ena proti 330 milijard.

S. K.

Cena delnice Gorenja

DELO Vir: www.ljse.si